

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracija in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna šte. 190.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Krvava zarija.

Aleksander Nikolajevič Romanov, car ruski, ki po vsi pravici zasluži priimek miroljubnega vladarja, porabivši vsa mirna sredstva za pravično uravnavo stvari na iztoku, podpisal je s težkim srcem vojni manifest, nadeja se, da bo gromenje topov morda Turkom bolj razumljiva govorica, nego je bila ustmena in pisana beseda v dobi dvoletnega diplomatiziranja. Alea jacta est! Vojska je napovedana. Ob Donavi in pod divjim Kavkazom treščile bodo skupaj silne armade dveh mogočnih narodov; zemlja ruska moli k Bogu krščanskemu, kruti Turčin pričakuje zmage od svojega boga in preroka Mohameda, navdušenje na eni, in divja, obupna razkačenost na drugi strani je velika, in kaže se nam zarija krvave vojske, kakoršne svet kmalo ni videl. Na tisoče in tisoče jih bo objela blede smrt v valovih širne Donave, v močvirjih otožne Dobruče, in po skalovji silnega Balkana. Moralo je tako priti, tek zgodovine se ni dal ustaviti, kolikor tudi so se nekteri trudili pri tem nevhvaležnem namenu. Postave narave, ktere otroci so tudi ljudje, dosledne so same sebi: in kakor mora pasti drevó, čegar korenine zgnojijo, tako se pogrezajo tudi narodi, ki so si pogoje življenja spodkopali. Na razvalinah Turčije zrastle bo novo življenje, dolgo tlačeni narodi krščanski dvignili se bodo iz prahu, ter ustvarili si po svojih močeh in zmožnostih nov hram blagostanja in naobraženosti. Da se pravda razpadanja Turčije, in dviganja Jugoslovjanstva požuri, pošilja mogočni car svoje množne čete čez Donavo. Azijaštvo in barbarstvo turško

podobno je bilo drevesu, ki ne donáša sadu, in o katerem pravi sv. pismo, da se mora posekati in v ogenj vreči; to osodo je sveta vladar menda tudi odločil Turčiji, ker ta narod o svojem štiristoletnem bivanju v Evropi ni pokazal nobenega sadu, ni bil zmožen sprejeti v sebe evropske omike in ni vrnil se k pravi veri nazaj. Služil je le kot šiba božja; šiba pa se vrže proč, kedar se ne potrebuje več; tako se je Vsegamogočnemu dopadlo, prikrajšati trpljenje Jugoslovnanov, toraj je tudi naloga turškega naroda spolnjena, krvava zarija razsvetljuje njegov prihod, in enako repati zvezdi, ki se nepričakovano prikaže na nebu, in zopet zgine, tako ide krvoločni turški rod preko obnebeja človeške zgodovine. Razdejal je z ognjem in mečem mesta, opustošil lepe pokrajine, kjer se je najprej razcvitala krščanska vera, kjer so apostelnji in prvi učenci oznanjevali nauk Kristov. Prišel je veliki in osodepolni čas, da se ti kraji zopet vrnejo v naročje cerkve katoliške.

Nepreračunljivi so še nasledki, ki se utegnejo razmotati iz te vzhodne štrene, in bati se je, da veliki ogenj, ki se je vnel na spodnji Donavi, ne bi raztegnil se čez vso Evropo. Že se govori, da hoče Nemčija to priložnost, ko je Rusija na iztoku vezana, porabiti za to, da vnovič pade po Franciji, potem imamo veliko vojsko tudi na zapadu. In ne da bi bilo na tem zadosti, sumničijo še Italijo, da se hoče spreti z enim svojih sosedov, in kdo more biti ta sosed, če ne Avstrija? Kamor pogledamo, kopičijo se črni oblaki, ki se bodo z groznim gromom izpraznili nad Evropo. Vojske so bile in bodo, one čistijo zrak, krep-

čajo narode in bistrijo duhove. Molimo, da bi pravična stvar zmagala, in da bi vojska za našo sv. vero in za našo slovansko narodnost boljše, sdravejše razmere naredila, ter tako pomogla k lepši prihodnosti.

Civilni zakon.

Večkrat smo imeli priložnost tudi v Avstriji občudovati prizadevanja naših za vse dobro vnetih državnikov, ki dandanes stoje na krmilu, da bi osrečili Avstrijo z obligatoričnim civilnim zakonom. Govorili so o ti novi vpejlatvi, kakor o največi sreči za narode, o vrhuncu omike, hvalili so jo ko eden najboljših pridobitkov novijih časov. Vidili smo pa tudi, kako so se proti nji branili katoličanje, kako so se ji krepko vstavljali vsi, ki se bojujejo za pravice cerkvene. Gotovo je toraj zanimivo malo več zvedeti o tem važnem vprašanji in ker se ono tudi tiče razmer med cerkvijo in državo, sprejel sem je med svoje obravnave. Naj toraj govorim nekoliko o zakonu sploh, potem o pravicah cerkve in države in o vzrokih, zakaj da je civilni zakon tako priljubljen pri sovražnikih cerkvenih, pa o nasledkih njegovih.

Med človeškimi nagoni najmočnejši so oni, ki se zadevajo vzdržanja človeškega rodu; kakor pa se mora brzdati umno vsak nagon, da ne zapelje človeka v pogin, tako mora se tudi ta nagon, in to zgodi se v nerazvezljivem zakonu: to je že narava vtisnila v človeško srce. Zakon je tako postavljen od Boga samega, ker je naraven. In že vsled svoje vstanovitve je nerazvezljiv. Nerazvezljivost namreč je ona

Škorec.

Obraz iz narave.

(Spisal A. L. Mozirski.)

„Kjer tičice pojó
in rožice cvetó“ —

Slovenski narod ima v svojem mehkem srcu nekaj posebno blagega, da, reči moram, prirojeno nagnenje do narave in do njenih prebivalcev. — Med vsemi temi čisla slovenski narod v prvi vrsti tice. In to je tudi dokaz, da naš mili narod ni popačen, kajti popačeno srce ne more se veseliti z nježno tičico gledajoč jo, kako vesela od vejice do vejice skaklja in svoje čute z milim žvrgolenjem razodeva. Zato je tudi popolnoma opravičena taka postava, ktera prepoveduje tice loviti, preganjati jih. Kako je pozimi žalostno, ko ni slišati tičjih pevcev! Kako je najlepši kraj mrtev, ako ga tičice s petjem ne oživljajo! „Kjer tičice pojó — in rožice cvetó — je dobro biti.“

Ko začne huda žena zima od nas slovo jemati in že vijolice molé svoje nježne glavice v zrak, se prikazujejo tudi naše tice pevke in nam naznanjajo, da pomlad v svoji čarobni,

praznični obleki je tukaj. Takrat pride kukavica, škrjanec, prijazna lastovka; pridejo druge tičice, ktere sladko prepevaje izrazujejo svoje čute, vesele, tužne, zaljubne. Sploh so tičice prijateljice človeku, z njim delijo tugo in veselje. In ko se človeku na srce vsede boginja Morana; ko ga tarejo reve in nadloge, tici toži bolečine svoje:

Zapoj mi ptica glasno,
Zapoj mi pesem žalostno,
Ki bo mi v srce segala,
Občutkom se prilagala.

Prevarjeno slovensko dekle, iskajoč si ugasniti srčne bolečine o krasnej cvetoči naravi, zdihuje tičici:

Ko ptičica sem pevala,
Sem sladke sanje sanjala!

Tam aa griči pastaričice pasejo čedo popevaje:

Pastarička ovce pase,
Ter si dela kratke čase.

A tam v logu se jim oglasi kobilar s svojim „siv kobil.“ Pastaričice pa se mu posmejujejo in dražijo ga:

Stric motovilo,
Si videl moje kobilo?

Tam na gomili
So jo gonili. —

Ko začne pak solnce slovo jemati in se čeda zbira za odhod, se v zelenem grmu oglasi kos z rumenim kjunom. Otroci, to čuteč, zapoje pesem o kosu:

Pleši, pleši črni kos!
Kak bom plesal, ker sem bos?
Kam pa si črevlje djal?
Stari babi sem jih dal.
Kaj ti je zá-nje dala?
Debelomastnega prašička.

Senica na visokem kostanji se pa tega petja jezi in začne jezično otrokom in kosu nagajati:

Fuj, fuj, cicifuj!
Kljun si muj!
Ter dobiš
Več ko miš.

Otroci so zbrali svojo čedo ter jo urno, veselega srca mahajo domov; a iz loga sem jih pozdravlja kukavica s svojim „kukuk, kukuk!“ Klobučarjeva Metka se ji pa oglasi:

Ku, ku! kaj si vendar že tukaj?
O kukaj tica, le kukaj
Po svoji stari navadi!
Saj ni še prave spomladi,
Dokler ni tvojega čuti glasu.

lastnost, ki ga povzdiguje nad skupljenje živali. Da je nerazvezljiv po naravi, kaže že dolžnost izreje otrok in sicer telesne in duševne; kaže pa tudi človeško nagnjenje zakonske pa otročje ljubezni. Naravne potrebe, nagnjenja, lastnosti kažejo, da je zakon od narave, da je tako božjega nastanka, da je vez med zakonskima neločljiva.

Ljubav zakonska je tako zmes čutne in duševne ljubezni. Ker je po grehu prvih staršev prevladala čutnost, se je zakon grozno popačil, tako, da skorej neverjetne so hudo-bije, v ktere je človeka zapeljala čutnost. Kristus je prišel na svet, da bi po grehu popačeno naravo zopet popravil, da, celo povišal in oblažil, in zato je zakon povišal mnogo nad prvotno veljavo, on sklenil je ž njim milost, storil ga je zakrament. Tako z zakonom zvezana milost daje človeku moč, da zatira pre-mogočno čutnost, da more spolnovati svoje dolžnosti, da je ljubav res visoka, čeznaravna ljubav. In za zgled te ljubavi postavil je sebe in sveto cerkev. Tako je zakon vredni zgled ljubezni med Kristusom in cerkvijo. Da pa je to mogoče, mora biti zakon nerazvezljiv. In to je največjega pomena, da je zakon ravno po svoji zakramentalni vrednosti postal popolnoma nerazvezljiv, kar je bil po naravi le bolj nepopolnoma; ker v starem zakonu vidimo ločitev moža od žene še pripuščeno. A krščanski zakon je čeznaraven, nerazvezljiv kakor njegova podoba, ljubezen Kristusa in cerkve.

Kaj pa sledi iz tega, da je zakon zakrament? Dosledno je, da pripada ko zakrament v delokrog cerkveni, v njeno duhovsko oblast; kajti le ona ima pravico deliti svete zakramente. Ko zakrament je oddelek cerkvenih obredov, je sveta reč. Na podlagi dozda raz-vitih ukov ne bo nam težko prav soditi civilni zakon.

Kaj pa je civilni zakon? To je oni zakon, kateri je sklenjen v krajih, kjer so bile objavljene zapovedi cerkvenega zbora Tridentinskega, brez katoliškega fajmoštra pred svet-nimi vradniki. Tak zakon toraj pred cerkvijo nima nikakove veljave; kajti ona, v ktere pod-ročje spadajo vse odločbe o ti reči, določila je v zboru Tridentinskem, da je le oni zakon veljaven, res zakon, ki se sklene pred lastnim fajmoštrom vpričo dveh prič. Civilni zakon je cerkvi toraj le pregrešna zveza, je konku-

binat. Hudobija vpeljatve takega zakona spozna se poglavitno iz namenov, ki so vodili one, kateri so ga znajdli. Ideja tega zakona nastala je med nekaterimi protestanti severne Amerike, se je tam razširila, v djanji vršila in razširila potem v francoski revoluciji po vsi Franciji in tudi Napoleonov zakonik jo je pridržal; dandanašnji jo povsod podpira liberalizem. Že ta kratki zgodovinski pregled ni ji ravno vgo-den in ne moremo iz njega sklepati na dobre namene. V resnici je namen odtrganje dru-žine od cerkve in mogočnost pogoste ločitve in tako večjega vžitka. To je namen in ž njega razlagamo si lahko, zakaj se zanj toliko pote-guje liberalizem.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru je minister Lasser 4. t. m. odgovoril na interpelacijo Gi-skravo o vzhodnem vprašanju. Vlada si je pri-zadevala, je rekel, zboljšati stanje kristjanov na Turškem, ob enem pa tudi ohraniti mir, in ko je bilo to nemogoče, vojsko omejiti (lo-kalizirati.) Zdaj ima pa dvojno nalogo: 1. Pri-zadevati si, da vojska ne bode provzročila evropskih zmešnjav, 2. da se pri vravnevanji izhodnih zadev na vsak način varujejo koristi avstrijske. V ta namen bode Avstrija, dasi je obljubila ostati nevtralna, varovala prostost svojih določb. Dosedaj je brez vojnih priprav sledila dogodkom in si bode tudi v prihodnje prizadevala, da z neopravičenim oboroževanjem vojne svoje ne bode imela nepotrebnih stroš-kov. Tudi za zdaj nima vzroka za vojskine priprave. Na drugi strani pa nobena država na izhodu nima varovati toliko koristi, kakor ravno Avstrija, česar se vlada zaveda. Pri vsem tem se z zaupanjem ozira na dogodke ker je v prijateljstvu z vsemi vnanjimi drža-vami, ker je vselej o pravem času razodevala pravo politiko avstrijsko, in ker se cesar smejo zanesti na vdanost svojih narodov in na rodo-ljubje poslancev, kadar je treba varovati ko-risti državine. V tem zaupanju in v zavesti moči, katero daje po previdnosti državnih zbo-rov uspešno vredjena vojna, je vlada tudi zdaj

še vstanu Avstriji brez vojaških priprav varo-vati potreben vpliv. — Skoraj prav enako je tudi v ogerskem zboru odgovoril ministerski predsednik Tisza. Da pa vlada sedanjemu miru dosti ne upa, priča najbolje vojni proračun za l. 1878, ki se je po poročilu „N. fr. Presse“ pomnožil za 21,560.691 gld. — Glede nagodbe z Ogersko rekel je pri banketu napredovalnega kluba dr. Sturm: Mi nočemo biti odvisni od Ogerske; ker bi bilo sramotno za nas, če bi bila bolj omikana dežela podložna manj omi-kani. To so prav junaške besede, pristavljaja „Politik“, pa se bodo nedvomljivo razkadile brez uspeha. Tudi vstavoverni udje gosposke zbornice so sklenili večkrat se shajati, da bodo pri posvetovanju bolj soglasno ravnali.

Grof Zichy se bode neki 11. t. m. z Dunaja s princem Reussom čez Trst podal v Carigrad.

Vnanje države.

Z bojišča se poroča, da so Rusi vzeli trdnjavo Kars; eni pa pravijo, da Rusi trdnjavo še le oblegajo, in da si tudi trdnjave Bajazid še niso osvojili. Na Donavi vtrjujejo Rusi moldavska mesta Reni, Kilio in Ismail, Turki pa se zbirajo v Mačinu in Izakči. Tudi Grki se pripravljajo za vojsko in svoje vojake odpošiljajo na mejo. — Egiptovski kralj je sultanu naznanil, da bode vojno, ki se bojuje na Turškem, od 9000 mož pomnožil na 12000, drugi vojaki pa da ostanejo v obrambo sueškega kanala v Egiptu. „N. W. Tagbl.“ pa poroča, da pride egiptovskih vojakov 30.000 v Carigrad, in v angleškem parlamentu je Bourke pritrdil Dilketu, da jih je tudi ob Donavi pre-cejšno število. 4. t. m. so turški monitorji bombardirali mesto Reni, kamor je padlo 60 bomb. Prebivalci mesta so pobegnili iz mesta, kar so storili tudi prebivalci Bralje in Olte-nice, kamor je prijadral turški monitor, ki je vojni rumunski zaukazal, da naj se umakne. Ko so vojaki odšli, položili so Turki torped v Donavo.

Veliki knez Nikolaj je z Bratianom došel v Galac. Drugi dan se je podal v Barboși, da je ogledal tamošnje vojake.

Rumunskemu konzulu v Carigradu je vlada turška naznanila, da je poslovanje njegovo zaradi pogodbe sklenjene med Rusijo in Rumunijo suspendirano. Konzul bode vsled

In ko otroci v vas pridejo, vidijo na vi-soki stari hrški pred hišo stoječo tropico škorcev, kateri se deró s svojimi „kikeljkokelj.“ Veselé se tega čudnega tiča in radi bi kaj pozvedeli o čudnem žlebedrunu. Koj ko drugi dan v šolo zvoni, korakajo fantiči in deklice v šolo in hitro po molitvi prosijo gospoda učitelja, naj jim pové kaj o tem čudnem tiču. Učitelj, vesel radovednosti njezne mladine, jame blizo tako-le pripovedovati.

Škorec (der Staar — *Sturnus vulgaris*) je okolo 18 centimetrov (t. j. 7 palcev) dolga tica in ima bolj črno perje, katero se pa na zelenkasto in vijoličasto spreminja. Po trebuhu je belo pikast; po plečih in po perutih isto tako. Kljun ima rumen in raven, pa vendar na koncu plošnat. On je po postavi vrani po-doben in je prav umen; nauči se tudi besede izgovarjati. Navadno prepeva v gozdih in logih; pa tudi po vrtih. Na spomlad pride iz Egipta in južnih evropskih pokrajin k nam. Večkrat še ni sneg popolnoma skopnil, a škorec je že pri nas in se za sneg-veliko ne briga. Nje-govo petje je različno. Kar sliši od drugih tičev, to posnema; a čestokrati se mu mora človek smejati, ker tako zmes skupaj spravi.

Navadno sedi vrh visocega drevesa in svoje drobne kova. Gnjezdo si dela v votlih duplah ali pa v zidovih. Ljudje škorcem navadno na-pravljajo škatlje, ktere pribijajo na drevesa; v te si škorec nanosi mehke in tople trave in dlake, da tako na mehkem prebiva.

Škorec je jako koristna tica; kajti ne le kratkočasi nas s petjem, ampak pobira tudi žužke, kobilice, črve in mastne polže. Pri tem je jako priden, in nobeden list, na katerem žužki tiče, mu ne ostane skrit; luknjice vse preišče in mrgolince pozoblje. Še celó živini na paši se škorec vsede na hrbet in bobira ji nadležne mrčese. Res, da tudi sadju malo ško-duje, ker ima rad sladke reči, a to jo malen-kost proti veliki koristi, katero imajo gozdi in vrti od njega. Trti dosta škoduje, ker tudi rad grozdje obira; toda to mu naj vsak umen kmotovalec iz srca privoščí, kajti on ga raz-veseljuje s petjem, a donaša mu tudi dobiček na vrtu in polji. —

Meseca malega travna znese samica 4 do 6 jajc, ktera so blede višnjeva. Komaj so mladiči godni, že starke druga jajca valé in tako se vedno stari in mladi družijo in pomno-

žujejo se na tisuče. — V jesenu držeč se Orožnove kitice:

Mrzel veter tebe žene
Drobna tičica od nas,
Ki iz lipice zelene
Si mi pela kratek čas

jemljo slovo od nas. Zbirajo se na tisuče in letijo, kakor črn oblak vriščeč proti jugu na Laško.

Škorec je jako priljudna tica in se člo-veka privadi. On pride na mizo in pri jedi na skledi sedeč stika s svojim kljunom po jedi; poleg tega začne svojo krožiti. Posnema pa tudi pasje cvilenje, mačje mijavkanje, iz-govarja različne besede, tako, da se mu mora človek res smejati. Škorec živi v izbi 10 do 12 let. Privadi se hiše tako, da leta na spre-hod v vrt in bližnjo okolico, pa se vendar vrne zopet domov. Rad se v vodi koplje. Ako mu postaviš skledo vode na tla, bo skočil v njo in z repom in perutmi vodo na vse strani prhal.

Te kratke črtice naj dosežejo namen, ne le priporočiti škorca, ampak tudi druge tice našim zemljakom.

tega Carigrad zapustil. Senat je v neki adresi izrekel, da ne bode nikdar nasvetoval nevarne politike, ali napada na Turčijo, da bodo pa Rumunci branili svoja posestva, če jih bode kedo napadel.

Angleška oborožuje vse manjše ladje in jih pošilja v Malto. Dozdaj je na noge spravila 4 brigade topničarske in 59 batalijonov pešcev. Brodovje na Krfu dobilo je povelje, da odrine proti Kreti. Tudi Srbija oborožuje in je 20.000 mož že spravila na noge, 20.000 jih pa še zbira. Miriditi pa so od Turkov neki premagani.

Nemški državni zbor je bil 3. t. m. sklenjen.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 5. maja. (Nekaj o časnikih.) Interpeliral sem nekega kavarnarja v Ljubljani, čegar gostje so večinoma Slovenci, kakor to tudi drugače biti ne more, zakaj da ima naročene večidel le turkoljubne dunajske časnike, zakaj nima „Politike“ „Agrar Presse“ „Obzora“ in takih listov? Odgovoril mi je tako, da sem moral molčati, in žalosten zdihtiti: „Joj nam, sami sebe tepemo!“ Rekel je: „Slovenci se delijo v tri stranke, v staroslovence, mladoslovence in „Kranjce“, kateri se med sabo ne morejo trpeti. Ko sem imel „Danico“, smejali so se mi, in rekli, da če je ne opustim, se bo ves svet iz mene norca delal. Zopet drugi me nagovarjajo, naj opustim stare „Novice“; zopet drugim „Slovenec“ ni po volji. Tako Slovenci sami sebe koljejo, čez nemške novine pa nobeden ne zabavlja; toraj je jasno, da mi je imeti nemške časnike.“

Tako je mož govoril, in nimam uzroka, da bi mu ne verjel. Pri tem pa se mi usiluje sledeče premišljevanje:

Koliko je vredna naša s silo skrpna sloga, če Slovenci domače liste nasprotne barve preganjajo, turkoljubne nemške liste pa pri miru puščajo? Žalosten mora biti narodnjak, če stopi v Ljubljani v kako kavarno, in dobi v roke take liste, ki vse v blato gazijo, kar je slovanskega. Sedaj ko se bije slovanska vojska na jugu, dobivali bomo same turške laži iz dunajskih časnikov, resnice ne bomo zvedeli, ker razen slovenskih ljubljanskih, ki pa ne morejo samostojnih poročevalcev na bojišči vzdrževati, nimajo naše kavarne skoraj nobenih Slovanom prijaznih časopisov.

Iz ljubljanske okolice, 2. maja. Pri nas je županstvo dobilo sledeče pisanje: An den Gemeindevorstand in —. Ich fordere den Herrn Gemeindevorstand auf, mir binnen acht Tagen zu berichten, ob sich aus Anlass der Feier des Bischofsjubiläums seiner Heiligkeit des Papstes aus der dortigen Gemeinde irgend jemand nach Rom begeben und im Beziehungsfalle wie gross etwa die Zahl der zu dieser Feier nach Rom wallfahrenden Pilger sein dürfte.

K. k. Bezirkshauptmannschaft.

Laibach, am 19. April 1877.

V slovenski prestavi se to glasi tako: Županijstvu v —. Od gospoda župana zahtevam, da mi v osmih dneh sporoči, pojde li zavoljo slovesnosti, ki bo radi petdesetletnega škofovanja njih svetosti papeža, kdo v Rim iz ondotne srenje, in če pojde kdo, koliko jih bode k tej slovesnosti romalo v Rim.

C. k. okrajno glavarstvo.

Ljubljana, 19. aprila 1877.

Ta dopis okrajnega glavarstva je toliko jasen, da mu čisto nič ni potreba komentara; le toliko bi se upal jaz opomniti, naj bi se

c. k. okrajno glavarstvo v ti zadevi rajši obrnilo na farne urade, in to iz sledečih uzrokov.

1. Župnikom je zastran romarjev in božjepotnikov veliko bolj mari, nego županom; so tedaj bolje podučeni, pojde li kdo v Rim ali ne.

2. Kdor misli v Rim romati, pride sveta vprašat v farovž, ne k županijstvu, toraj tudi župniki prej in bolje vedo o romarih, kakor župani.

3. Župniki laže poizvedujejo in popisujejo romarje, kakor župani, ki ne utegnejo po hišah hoditi, in ljudi povpraševati o takih stvareh, marveč morajo od jutra do mraka, in časih še v noč delati v potu svojega obraza, da vzmagujejo davke.

Iz Reke, 6. maja. Prazen strah. Nesreča. Nadvojvoda Albrecht.) Zadnje dni minulega meseca je prinesel naš jedini talijanski dnevnik „La bilancia“ vest, po kateri bi se bila imela naša lepa Reka ob času potresa (ki bi se bil imel pojaviti dne prvega maja ob 11 uri 22 minut pred poludne) pogrezniti v morje. Mnoge je ta izračun — ali bolje izum nekega francoskega prirodoslovca osupnil, a večina ni tega htela verovati, kar je tudi pametno. Kajti, vsak umen človek lahko spozna, da znanost še ni dospela na ono dovršenost, kder bi se dali slučajni pojavi v prirodi določiti. Kakor slabo so prospeli oni, kateri so iz potéz roke hteli prorokovati dolgotrajnega življenja, toliko in še gotovješe ostanejo na cedilu vsi previdni učenjaki, kateri bi želeli določevati čas potresom — pravi prirodoslovci se v takove stvari, katerim niso kos, nikdar ne spuščajo. Prosti človek še marsikaj drugega ne veruje zvezdogledom, kar se je uže dognalo do aksioma, kako ga bodeš zanaprej o čem mogel uveriti, kadar resna trditev ostane ničeva in prazna. —

Na Lloydovem parobrodu „Malta“, ki gré vsak petek ob devetih uri dopoldne od tukaj v Dalmacijo do Kotora, dogodila se je pred dvema dnevi nesreča. Parnik je ravno dobro začel se pomikati proti izhodu naše luke, kar dade kapitan znamenje, da se obustavi. Prvi mašinist se je namreč po neprevidnosti preveč približal raznim vrtečim se vretenom in kolesom ter se obrnil malo v stran, tu ga zagrabila mašinacija za meča in mu jih odtrga. Na srečo je bilo ravno sedem ruskih zdravnikov, ki so potovali v Črnogoro, na ladji, ti so mu torej brž odtrgali kos noge prišli, ter uže prej nego je prišla druga pomoč, izvršili svoj posel. Nesrečnika so seveda takoj odnesli v mestno bolnico, kder bode, kakor se v obče kaže, še ozdravil, ako se mu rana ne prisadi.

13. t. m. pride tu-sem slavní naš jubilarani nadvojvoda Albrecht, po državnej ogrskeje železnici iz Karlovca na Reko. Tukaj ostane dva dni, kam pojde pötler, se dozda še ne vé. Rečeni, kakor tudi Karlovčani delajo razne priprave, da ga dostojno sprejmo. Ložiral bode v „Hotel de la Ville“, kder si je dvanajst sób naročil.

Letošnji maj ni posebno prijazen, začel je z dežjem in burjo ter še vedno nema konca. Ako se kaj ne izpremeni v kratkem, deli ga bodemo ob staro slavo, ter si izbrali drug mesec za vzor! Ne — lepi mlaj joče in plače nad zlobo ljudsko — odpustimo mu njega okritosrčnost!

Reški.

Domače novice.

V Ljubljani, 8. maja.

(Nadvojvoda Viljelm) dospe jutri v Ljubljano, da ogleda tukajšnje topničarstvo.

(Deželni odbor) je v seji 28. aprila pri-trdil predlogom dotičnih krajnih in okrajnih

šolskih svetov, da se služba nadučitelja v Št. Vidu pri Zatičini podeli Jožefu Korbonu, sedanjemu učitelju v Vodica, — služba nadučitelja v Kostanjevici pa Leop. Abramcu, sedanjemu učitelju v Nemški Loki. — Deželni odbor jo sklenil vsled zadnjih slabih letin stradajočim v občini Raka nakloniti do 1000 gld. podpore iz deželnega zaklada.

(Porotnim sodnijam) v Ljubljani odločen je za prvosednika sodnijski predsednik Gerčar, za namestnika sodnika Čuber in Leitmeier; v Novem mestu pa bosta predsedovala gg. Jevnikar in Vojska.

(Oklic in vabilo.) Ker se je oglasilo toliko udov „Cecilijine družbe“, da se more sklicati vstanovni občni zbor, naznanja začasni odbor, da bode ta zbor 14. junija.

Kakor je že znano, namerava „Cecilijina družba“ vstanoviti toliko potrebno orgljarsko šolo. Da se more njena osnova po številu udov, oziroma denarja, narediti ter občnemu zboru v pretres predložiti, prosi začasni odbor one, ki mislijo postati društveniki, pa še niso nanzanili svojih imen, to storiti prej ko mogoče. Tudi naj se pismeno oglasijo do 27. t. m. tisti mladenči, kateri želijo vstopiti kot učenci v orgljarsko šolo, in naj ob enem povedó, ali so se že kaj orgljanja učili ali ne.

Kraj zborovanja 14. junija in posamezne točke programa bode čast. udom s povabilom vred pozneje priobčil.

Začasni odbor

„Cecilijine družbe.“

V Ljubljani 6. majnika 1877.

(Oskrunjena cerkev.) Sorški župnik, g. Václav Peharc nam piše, da v Rušah ukradenega vola tatje niso zaklali v jeperški podružnici; tudi nam je poslal prepis razsodbe, v kateri c. k. deželna sodnija mežnarjevi vdovi Heleni Starman naznanja, da pri preiskavi, ki se je zarad tatvine doprnešene pri Feliksu Knificu vršila pri tukajšnji deželni sodniji, zoper njo in njeno družino nič sumljivega ni prišlo na dan, in da se je dotična preiskava vsled sklepa od 25. marca t. l. št. 2897 ustavila. Po želji g. župnika to objavimo, zoper to, da bi bili omenivši tatvine pri Feliksu Knificu v št. 30 „Sl.“ „posredno kolikor toliko“ žalili čast cerkvenega predstojništva, ali pa vdovo in njeno družino kaj natolcevali, odločno protestujemo, kar se vsakdo lahko prepriča, ki bere omenjeno notico.

(Včerašnji somen) bil je jako slab; ljudi je bilo prišlo komaj toliko kakor o navadnih tržnih dnevih. Živine bilo je veliko na prodaj in lepe, pa bila je dober kup, ker kupcev ni bilo.

Razne reči.

— Matija Ličan, po vsem Slovenskem dobro znani možak pod imenom „stari Slovenec“, dober kristijan in iskren domorodec, je 3. t. m. po kratki bolezni v Notranji Bistrici umrl. Priporočamo ga njegovim mnogobrojnim prijateljem in znancem v blagi spomin in v molitev! Star je bil ranjki 92 let in dva meseca, pa vendar do zadnjega trenutka bistrega duha in veselega srca. Še par dni pred smrtjo je slovenske časnike brez naočnikov prebiral. Naj v miru počiva.

— Kopersko učiteljsko izobraževališče ostane za trdno v Kopru. Deželni odbor Goriški je namreč prosil, naj bi se preložilo zopet v Gorico, a ministerstvo mu je odgovorilo, da to ni mogoče.

— Za svilorejce. — Praktični in teoretični poduk v sviloreji na Goriškem svilo-

rejskem poskuševališču začel se bode letos dne 14. maja. Poduk bode obsegal sledeče predmete: 1. Anatomija, fiziologija in patalogija sviloprejke; 2. Sredstva proti boleznim sviloprejk, 3. Kako odgojevati pravilno sviloprejk, 4. Praktična vaja v pravilni odgoji sviloprejk in raba mikroskopa za razdelitev semena po celularski sistemi. Poduk bode vsak dan od 5 do 7 ure popoldne v dveh oddelkih; v enem se bode podučevalo italijansko, v drugem nemško. (Torej za Slovence ni ta zavod). Kedor se boče vdeležiti, naj se oglasi pri omenjenem zavodu do 10. t. m. Žalostno v resnici, da c. k. vlada povsod prezira Slovence, kakor da bi Slovencem ne bilo treba poduka. „Soča“.

— Vabilo. P. n. gg. odbornikom, poverjenikom, pevcem in sploh prijateljem „Slavčevim“. Vsled sklepa „Slavčevega“ odbora dne 19. aprila t. l. bode „Slavec“ pel v četrtek 10. maja t. l. v Nabrežini pri slovesnej sv. maši ob 10. uri zjutraj in pri koncertu ob 5 uri popoldne: Program koncertu: 1. „Slavčev“ spev; uglasbil Avg. Leban; 2. Pri zibelki; uglasbil Kam. Mašek; 3. Bodi zdrava; uglasbil Dr. Ipavec; 4. Strunam; uglasbil Dav. Jenko; 5. Jadransko morje; uglasbil Ant. Hajdrih; 6. Putnik; uglasbil V. Lisinski; 7. „Ko zvezda itd.“; uglasbil Fr. Schubert; 8. V sladkih sanjah; uglasbil Ant. Hajdrih; 9. Nočni stražarji; uglasbil Iv. pl. Zajc. Med koncertom bode Tombola.

— Črno — rumeno. Zakaj so avstrijske barve črno — rumene? To vprašanje sem slišal v kmečkih krogih že pred več leti tako razjasniti: „Črne, ker naš cesar žaluje, da je zgubil svete dežele, in rumene, ker ima upanje, da jih zopet nazaj dobi, ter Turka prežene.“ To mi pride na misel, ko se vzhodno vprašanje rešuje. Ali ni po tem soditi, da je naš narod že od nekdaj smatral kot poklic Avstrije to, da Turka prežene, ter svete dežele, ki jih je Turek opustošil, nazaj pridobi, ter jih daljšemu skrunjenju nevernikov odtegne?

— (Obligacije kranjske zemljiš-čine odveze), ki so bile 30. aprila 1877. l. izžrebane, so: s kuponi po 50 gld. št. 14, 86, 247, 327, s kuponi po 100 gld. št. 488, 649, 1175, 1210, 1233, 1257, 1332, 1397, 1485, 1759, 2013, 2086, 2118, 2182, 2191, 2374, 2488, 2501, 2581, 2806, 2812, 2825, 3036, 3052, 3083. 3122; s kuponi po 500 gld. št. 20, 69, 83, 429, 530, 603, 620, 655, 672, 746, 800, 802; s kuponi po 1000 gld. št. 121, 184, 254, 297, 386, 400, 461, 531, 612, 626, 850, 1100, 1160, 1246, 1249, 1294, 1492, 1512, 1603, 1692, 1717, 1763, 1821, 1831, 1883, 1901, 2044, 2160, 2217, 2225, 2282, 2295, 2309, 2338, 2430, 2443, 2499, 2552, 2562, 2592, 2594, 2620, 2653, 2694, 2704, 2730, 2808, 2813, 2822, 2881; s kuponi po 5000 gld. št. 248, 315, 644; litt. A št. 361 za 10.000 gld.; št. 1301 za 90 gld.; št. 1507 za 100 gld.; litt. A št. 1578 za 1000 št. 1630 za 5000 gld.; litt. A št. 1736 za 5600 gld.; št. 1738 za 300 gld.; št. 1760 za 50 gld.; litt. A št. 1763 za 4000 gld.; od obligacije litt. A. št. 463 za 22.960 gld. z deležnim zneskom 15.060 gld. Omenjene obligacije se bodo v izsrečkanih kapitalnih zneskih v avst. velj. po šestih mesecih od dneva srečkanja po predpisu postavljenih pravil v gotovem denarji pri kranjskej deželnej blagajnici v Ljubljani plačevale, ktera bo tudi za neizsrečkani znesek 7900 gld. od obligacije litt. A. št. 463 za 22960 gld. novo obligacijo izročila. Zadnje tri mesece pred zapadnim obrokom zamenjuje (skontira) de-

želna blagajnica v Ljubljani izsrečkane obligacije, kakor tudi vse kupone kranjske zemljiščne odveze proti 4% natančno po dnevnih zračunjenem odbitku na korist zaklada kranjske zemljiške odveze. Razen omenjenega se še to na znanje daje, da se lastniki sledečih uže poprej izsrečkanih obligacij še niso oglašili za plačilo: s kuponi št. 74, 443 po 50 gld. št. 49, 137, 346, 347, 494, 543, 601, 1142, 1254, 1843, 1855, 1930, 1937, 1939, 2041, 2051, 2144, 2369, 2576, 2928 po 100 gld.; št. 211, 218, 310, 480, 553, 569 po 500 gld.; št. 234, 244, 290, 507, 708, 893, 987, 1590, 2037, 2254, 2302, 2830, po 2000 gld.; št. 218, 389 po 5000 gld.; litt. A. št. 1567 po 100 gld. Ker po nastopu za izplačanje izsrečkanih obligacij odločenega časa pravica za plačevanje obrestij odpade, torej se lastniki navedenih obligacij opominjajo, naj se oglasijo za izplačanje kapitalnih zneskov, ter se bodo obrestji, ako bi jih privilegirana c. kr. avstrijsko-narodna banka na kupone iz dobe po nastopu, za izplačanje kapitala odločenega časa izplačala, pri izplačanju kapitalnega zneska obligacij odtegnili.

Listnica vredništva.

G. J. St. Z životopisom Pogodinovim bode bralcem Slovenčevim gotovo prav vstreženo. Pri- srčna hvala za dosedanje spise.

Loterijske številke 5. maja.

V Trstu: 30, 37, 82, 39, 64.
V Lincu: 36, 72, 13, 69, 35.

Umrli so:

Od 25. apr. do 5. maja. Marijeta Mlakar, gostica, 71 l., za oslavljenjem. Elizabeta Klopčar, gostiška vdova, 80 l., za pljučnico. Marija Ločnikar, dekla, 34 l., za razlivom v pljučih. Ferdinand Regul, računskega svetnika žena, 83 l., za oslavljenjem. Ferdinand Blumlein, orglar, 40 l., za pljučnico. Leopold Jeršek, delavec v predilnici otrok, 5. m., za božjastjo. Gregor Bartoneelj, nadzornik pri vžitini, za razlivom v pljučih. Marija Uran, sijakarja žena, 45 l., za vnetjem možg. mreže. Anton Kremžar, delavec, 31 l., za pljučno sušico. Jakob Blaž, cunjar, 60 l., za mrtuom. Marijana Tomšič, gostiška vdova, 70 l., za oslavljenjem. Jagica Planinčič, 26 l., za pljučnico. Franca Švigelj, branjevca otrok, za davico. Marija Babnik, šivilja, 54 l., za pljučno sušico. Antonija Prebes, del. 19 l. za jetiko. Luka Kopač, gostac 45 l., za vstriplj. pljuč. Katarina Belejan, kajž. ž. 45 l., za jetiko. Ana Janežič, maš. ključ. o. 21 m., Anton Poreser, gostac 49 l., za jetiko. Anton Krosnik, berač 56 l., vsled slabosti. Helena Zupanec, pism. ž., 62 l., za mrtuom. Antonija Bizjak, delavka, 24 l., za jetiko.

Orglar.

V orglanji, cerkvenem petji in cerkveniški službi izurjen človek, z dobrimi spričevali previden, išče službe. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod naslovom: J. Č. pošta Cerklje — p. Krainburg. (3)

Prememba stanovanja.

Pisarna glavnega zastopa (2)

banke „Slavije“

je sedaj na Dunajski cesti št. 7 (v Frelihovej hiši) v 1. nadstropji.

Telegrafične denarne cene 7. maja.

Papirna renta 58.35 — Srebrna renta 63.50 — Zlata renta 69.50. — 1860letno državno posojilo 106.50 Bankine akeije 755 — Kreditne akeije 134.80 — London 130. — — Srebro 112.40. — Ces. kr. cekini 6.13 — 20-frankov 10.42.

Denarstvene cene. 5. maja.

Državni fond.	Denar.	Blago
6% avstrijska papirna renta	58.30	58.80
5% renta v srebru	64.20	64.50
4% renta v zlatu (davka prosta)	70.30	70.60
Srečke (lozi) 1854. l.	102.50	103.—
„ 1860. l. cel.	106.90	107.30
„ 1860. l. petinke	115.50	116.50
Premijski listi 1864. l.	127.50	128.—
Zemljiščne odveznice.		
Štatarske po 5%	97.—	98.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	69.—	70.50
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	87.—
Šedmograške po 5%	66.25	67.—
Delnice (akeije).		
Nacionalne banke	758.—	762.—
Unionske banke	42.—	42.50
Kreditne akeije	136.—	136.20
Nižoavstr. eskomptne družbe	630.—	640.—
Anglo-avstr. banke	65.—	65.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	153.50	154.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	119.—	121.—
„ 50 „ „ „	60.—	61.—
Budenske „ 40 gld. a. v.	28.—	30.—
Salmove „ 40 „ „ „	36.50	37.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	26.—	27.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.—	31.50
St. Genois „ 40 „ „ „	22.50	23.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	23.—	24.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.—	22.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	6.11	6.18
Napoleonsd'or	10.35	10.36
Srebro	112.—	112.25

Žitne cene preteklega tedna.

(Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Mari-boru		V Ptuj		V Ormuž		V Trstu		V Celoven		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter mernik)	12	30	12	50	13	—	9	40	10	—	7	32	—	—	10	44	9	—
	3	77	3	33	3	70	2	86	3	6	2	25	—	—	3	20	2	76
Reži (hektoliter mernik)	7	50	7	90	8	45	7	10	6	—	7	17	—	—	8	10	8	—
	2	30	2	42	2	28	2	18	1	86	2	20	—	—	2	50	2	45
Ječmena (hektoliter mernik)	5	—	5	50	5	84	5	60	5	—	5	70	—	—	6	44	3	80
	1	54	1	69	1	79	1	72	1	54	1	75	—	—	1	96	1	16
Ajde (hektoliter mernik)	5	20	6	90	6	50	5	30	5	70	4	88	—	—	6	34	5	—
	1	60	2	12	2	—	1	63	1	75	1	50	—	—	1	94	1	54
Prosa (hektoliter mernik)	6	50	5	80	6	16	6	10	5	80	7	80	—	—	4	46	6	80
	2	—	1	78	1	88	1	81	1	78	2	40	—	—	1	37	2	9
Taršice (hektoliter mernik)	6	—	6	70	6	50	5	50	5	80	4	80	—	—	5	40	5	10
	1	84	2	6	2	—	1	69	1	78	1	47	—	—	1	66	1	57
Ovsa (hektoliter mernik)	4	20	4	10	4	22	3	70	4	—	2	92	—	—	3	58	3	70
	1	28	1	25	1	29	1	13	1	22	—	90	—	—	1	9	1	13